

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ГРАДА ПАНЧЕВА, Панчево
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање квалитетом ваздуха“**

**Број: 400-694/2021-04/220
Београд, 19. април 2022. године**

Садржај:

1.	УВОД	3
2.	НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1	Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха.....	4
2.1.1	Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже. ...	4
2.1.1.1	Опис несврсисходности.....	4
2.1.1.2	Исказане мере исправљања.....	4
2.1.1.3	Оцена мера исправљања.....	5
2.2	Иако су све мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха ЈЛС реализоване, до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду	5
2.2.1	Мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха су у потпуности реализоване, али до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду, услед недостатка квантитативне процене.	5
2.2.1.1	Опис несврсисходности.....	5
2.2.1.2	Исказане мере исправљања.....	5
2.2.1.3	Оцена мера исправљања.....	6
2.3	Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама	6
2.3.1	Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.	6
2.3.1.1	Опис несврсисходности.....	6
2.3.1.2	Исказане мере исправљања.....	6
2.2.1.3	Оцена мера исправљања.....	6
2.3.2	У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања	6
2.3.2.1	Опис несврсисходности.....	6
2.3.2.2	Исказане мере исправљања.....	7
2.3.2.3	Оцена мера исправљања.....	7
3.	МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања број: 400-694/2021-04/211 од 27. децембар 2021. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року о деведесет дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха

2.1.1 Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже.

2.1.1.1 Опис несврсисходности

На основу извршене анализе успостављене државне и локалне мреже мониторинга у Граду Панчеву, утврдили смо да:

- Није вршена провера одабраних мерних места и локација, након одређеног временског периода, у циљу потврђивања валидности критеријума који су коришћени за избор.
- Није извршена процена одабране локација по питању оцене граничних вредности утврђених у циљу заштите здравља људи за мерну станицу Цара Душана, с обзиром на чињеницу да се налази на коловозу, односно на пешачком острву;
- Недостају мерна места за фиксна мерења концентрација олова (1 мерно место), арсена (1 мерно место), кадмијума (1 мерно место), никла (1 мерно место) и бензо(а)пирена (1 мерно место).

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је Град увек тражио мишљење Агенције за заштиту животне средине око поставке мерних места. Агенција за заштиту животне средине се никад није званично изјаснила о томе. Званичан коментар за 4 мерне станице (Цара Душана, Ватрогасни дом, Војловица и Старчево) за аутоматску контролу квалитета ваздуха града Панчева дао је Институт „С.N.R Institute for Atmospheric Pollution“ у оквиру студије „Прелиминарна процена квалитета ваздуха у Панчеву“ из 2007. године, које је финансирало Италијанско Министарство за заштиту животне средине, копна и мора „IMELS“ у оквиру пројекта „Систем управљања индустријским загађењем“. Овај пројекат тј. студија је коришћена као база за менаџмент тј. управљање мониторингом квалитета ваздуха. Град Панчево ће извршити проверу одабраних мерних места и локација, након одређеног временског периода, у циљу потврђивања валидности критеријума који су коришћени за избор и извршиће се процена одабраних локација по питању оцене граничних вредности у циљу заштите здравља људи за мерну станицу Цара Душана, с обзиром на чињеницу да се налази на коловозу, односно на пешачком острву.

Субјект ревизије наводи и да постоји мерно место за фиксна мерења концентрација олова, арсена, кадмијума, никла, и бензо(а)пирена, (индикативна мерења), али се не мере континуално током целе године.¹ Град Панчево је урадио пројекцију буџета за 2024. годину којом се предвиђају средства за додатно мерење квалитета ваздуха којом ће моћи да се повећа број мерења наведених параметара. У оквиру планираних средстава за додатно мерење квалитета ваздуха за 2022 и 2023 закључен је Уговор бр XI-13-404-233/2021 од 21.12.2021. године (тест еквиваленције за РМ -ове). По плану, од 1.1.2024. године ће се повећати број мерења тражених параметара како би постојао довољан број мерења на годишњем нивоу према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха².

¹ <http://www.pancevo.rs/dokumenta/ekologija-dokumenti/mesecni-izvestaj-monitoring-sistema-imisije/>

² „Службени гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13.

Град Панчево је планирао средства буџетом да 2022. и 2023. године уради тест еквиваленције за нереферентну методу PM_{10} и $PM_{2.5}$ на две мерне станице Ватрогасни дом и Војловица. Спроведена је јавна набавка и закључен је Уговор о набавци услуге додатних мерења квалитета ваздуха за 2022. и 2023. годину бр XI-13-404-233/2021 од 21.12.2021. године са важењем од 1.01.2022-31.12.2023. са Заводом за јавно здравље из Панчева. Реализација Уговора бр XI-13-404-233/2021 од 21.12.2021. године је у току. Овим Уговором ће се између осталог урадити тест еквиваленције за PM_{10} и $PM_{2.5}$ у 2022. години на мерном месту Војловица, и у 2023. години на мерном месту Ватрогасни дом.

Достављени докази: Уговор о набавци услуге додатних мерења квалитета ваздуха за 2022. и 2023. годину, број XI-13-404-233/2021 од 21.12.2021. године.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2 Иако су све мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха ЈЛС реализоване, до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду

2.2.1 Мере и активности утврђене плановима квалитета ваздуха су у потпуности реализоване, али до значајнијег побољшања квалитета ваздуха је дошло само у Новом Саду, услед недостатка квантитативне процене.

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Планове квалитета ваздуха доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије, са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности. У периоду 2018-2020. године, у Граду Панчеву није дошло до значајнијег побољшања квалитета ваздуха.

Главни недостаци плана квалитета ваздуха су последица недостатка квантитативне процене и недовољних информација о извршењу плана. У плану квалитета ваздуха описане су мере намењене смањењу нивоа загађења, али очекивано побољшање у погледу смањења концентрације загађујућих материја и време потребно за достизање граничних вредности није описано нити квантификовано. Стога постојање плана квалитета ваздуха не значи нужно да ће општи циљ планова бити постигнут у дефинисаном временском оквиру.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је план квалитета ваздуха за агломерацију Панчево у изради. Уговор о набавци услуге израде плана квалитета ваздуха у агломерацији Панчево број XI-13-404-139/2021 је закључен 8.9.2021. године. Наводи се да ће се тражити од стручне куће да поступи по наведеној препоруци, што би требало да уради и надлежно министарство при давању сагласности на План квалитета ваздуха.

Достављени докази: Уговор о набавци услуге израде плана квалитета ваздуха у агломерацији Панчево, број XI-13-404-139/2021 од 07.09.2021. године.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3 Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама

2.3.1 Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.

2.3.1.1 Опис несврсисходности

Град Панчево у периоду 2018-2020. године није налагао оператерима израду плана за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха, иако је на подручју града утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.. Као разлоге неспровођења прописане законске норме одговорна лица наводе да надлежном органу за инспекцијске послове, као органу који обавља поверене послове вршења инспекцијског надзора над спровођењем мера заштите ваздуха од загађивања, у претходном периоду није стигло упутство, инструкција или упозорење Министарства у вези са применом одредаба члана 39 Закона о заштити ваздуха.

2.3.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да ће се Секретаријат за заштиту животне средине Града Панчева обратити Министарству надлежним за послове животне средине и тражити упутство, или мишљење у вези са применом одредаба члана 39 Закона о заштити ваздуха.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3.2 У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања

2.3.2.1 Опис несврсисходности

Закон о заштити животне средине³ не прописује вршење контроле достављања података и контролу тачности достављених података за Локални регистар извора загађивања.

У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података, неопходно је да инспекција спроводи саветодавне подршке надзираним субјектима по питању доставе података за Национални, односно локални регистар извора загађивања.

³ „Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. Закон.

2.3.2.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је Инспекција за заштиту животне средине током 2021. године, у поступку вршења инспекцијских надзора, редовно, благовремено и детаљно информисала надзиране субјекте у вези са применом одредби закона из области заштите животне средине и подзаконских аката и у случају ненадлежности упућивала надзиране субјекте на надлежне органе.

Превентивно деловање инспекције за заштиту животне средине остварено је делом и кроз информисање јавности о инспекцијском раду објављивањем Плана инспекцијског надзора за 2022. годину и контролних листа из области заштите животне средине на званичној WEB страници града Панчева (www.pancevo.rs).

Превентивно деловање инспекције остварује се јавношћу рада, а нарочито: објављивањем важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листа; обавештавањем јавности о променама прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте који из њих произлазе; пружањем стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту или лицу које остварује одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом, укључујући и издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете; предузимањем превентивних инспекцијских надзора и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, нарочито када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка.

2.3.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсиходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

ПОТПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Др Бојана Митровић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
5. мај 2022. године

Достављено:

- Субјекту ревизије
- Архиви